

La UAB inaugura el curs del seu 40è aniversari

En l'acte va tenir lloc una lectura de poemes de persones vinculades a la UAB a càrrec de l'actriu Rosa Vila. **PÀG. 3**

LA UAB RENOVA EL SEU CLAUSTRE

El proper 18 de novembre tindran lloc les eleccions per elegir els representants al Claustre de la UAB de tots els àmbits (estudiants, PDI i PAS). Tant per votar com per ser candidat és necessari estar inscrit a les llistes del cens definitiu. **PÀG. 5**

EL MISTERI DEL PRÍNCIP DE VIANA

Investigadors de la UAB i de la UGR han analitzat les restes, conservades al monestir de Poblet, que s'atribueixen al príncep de Viana i han arribat a la conclusió que el cos no correspon al personatge històric. **PÀG. 9**

LA UAB SIMULA UN ACCIDENT GREU

El 18 de setembre, la UAB va organitzar el simulacre d'un accident per tal de posar a prova els seus dispositius de seguretat. L'exercici va reproduir les conseqüències d'un xoc al campus entre un autobús amb passatgers i un vehicle 4 x 4. **PÀG. 13**

A la propera reunió del Consell de Govern es decidirà el calendari de les eleccions a rector

➤ La normativa de la UAB referent a l'accés als cossos docents s'adaptarà al nou sistema d'acreditació

El Consell de Govern de la UAB del passat 2 d'octubre va decidir ajornar la convocatòria de les eleccions a rector, que es tractarà a la propera reunió. L'informe del rector es va centrar en qüestions referents a l'accés als cossos docents, la reorganització de departaments i la negociació amb els representants del PAS funcionari.

El rector, Lluís Ferrer, va posposar el punt de l'ordre del dia referent a la convocatòria d'eleccions a rector per a la propera sessió del Consell de Govern a petició dels degans, ja que s'ha considerat convenient que hi hagi un període de reflexió més ampli abans de formalitzar la convocatòria. Es va recordar, però, la convocatòria de les eleccions al Claustre, que tindran lloc el 18 de novembre.

El rector va fer referència, en el seu informe, a la necessitat d'adaptar la normativa de la UAB que regula els concursos per a l'accés als cossos docents universitaris al nou sistema d'acreditació esta-

blert a la Llei de modificació de la LOU, que ha substituït el sistema d'habilitació, i va anunciar que a la pròxima sessió del Consell de Govern es presentarà una proposta respecte d'aquesta qüestió.

Pel que fa al calendari i a la determinació de quines places es convoquen entre el professorat acreditat, Ferrer va palesar la necessitat de fer un debat i una ordenació gradual sobre aquesta qüestió tot respectant les garanties acordades.

A continuació, el Delegat del Rector de Personal d'Administració i Serveis i de Relacions amb els Agents Socials, Armand Sánchez, va informar de les actua-

S'ha d'adaptar al nou sistema d'acreditació la normativa de la UAB que regula els concursos per a l'accés als cossos docents

cions endegades en relació amb el personal d'administració i serveis (PAS) funcionari. En aquest sentit, el delegat del rector va recordar que hi havia el compromís de negociar i acordar un model de plantilla i de començar la negociació referent al col·lectiu del PAS funcionari, ja que a aquest col·lectiu no s'hi havien

aplicat millores que darrerament s'havien aplicat al PAS laboral.

Sánchez va parlar del treball efectuat i de les diverses sessions de negociació que s'han dut a terme fins a la darrera sessió de juliol i va explicar que se seguirà treballant en noves reunions per tal d'arribar a un acord.

El delegat va explicar que la Gerència, d'acord amb l'Equip de Govern, va decidir aplicar les mesures sobre les quals ja hi havia acord i que suposaven una millora per al col·lectiu del PAS funcionari. Sánchez va reafirmar la voluntat de continuar negociant perquè el PAS funcionari tingui una plantilla adequada.

Per la seva banda, Ferran Sancho va informar de la qüestió referent a la proposta de divisió dels departaments de Comunicació Audiovisual i de Publicitat i de Periodisme i Ciències de la Comunicació, d'acord amb l'encàrrec que li havia fet el Consell de Govern en la sessió del 17 de juliol quan es va tractar aquest punt en l'ordre del dia.

El doctor Sancho va informar del calendari de reunions i va dir que s'han fet entrevistes amb totes les parts implicades. També va comentar la complexitat d'aquest assumpte i la necessitat de continuar treballant-hi.

MÉS INFORMACIÓ: www.uab.cat/relacions-institucionals

ACORDS

CREACIÓ DE CENTRES NOUS

S'aprova la creació de la Facultat d'Economia i Empresa i la proposta de creació de l'Escola d'Enginyeria.

ESCOLLITS ELS MEMBRES

DE LA JUNTA ELECTORAL GENERAL

S'acorda elegir els membres de la Junta Electoral General següents: per part del PDI, Agustí Bosch Gardella (titular) i Eva Anduiza Perea (suplent); i per part del PAS, Pilar Pérez Rodríguez (titular) i Teresa Cabau Boada (suplent).

NOUS TÍTOLS DE GRAU I ADSCRIPCIÓ A CENTRES

S'aprova la creació de títols de grau i adscripció a centres per al curs acadèmic 2009-2010.

NORMATIVA SOBRE ELECCIONS I COMPOSICIÓ DELS ÒRGANS

S'aprova l'adaptació de la normativa de la UAB a la Llei orgànica 4/2007 de modificació de la Llei orgànica d'Universitats (LOU), en relació amb la participació del professorat en l'elecció i la

composició del Claustre, juntes de centre i elecció de rector.

NOUS MÀSTERS I DIPLOMATURES DE POSTGRAU

S'aprova la proposta de creació de nous títols de màster i de diplomatures de postgrau propis.

LÍNIES GENERALS PER AL PRESSUPOST 2009

S'aproven les línies generals del pressupost de la UAB per a l'any 2009.

CAMPUS

Inauguració del 40è curs acadèmic

Antoni Serra Ramoneda va glossar l'origen de la UAB a la lliçó inaugural

L'executor Antoni Serra Ramoneda va destacar «l'esperit pioner i trencador que va mostrar la UAB en crear-se».

➤ El rector, Lluís Ferrer, va afirmar que el 40è aniversari de la UAB «ens convida a fer anar la mirada més lluny»

Amb un emotiu *happy birthday!*, l'executor Antoni Serra Ramoneda va cloure la lliçó al voltant de la fundació de la Universitat Autònoma de Barcelona, que va inaugurar, el 26 de setembre passat, el curs acadèmic, curs en què la UAB celebra el quarantè aniversari.

El professor Serra Ramoneda va fer una comparança de la creació de la innovadora Universitat de Berlín amb el que va portar a l'infantament de la UAB, i va explicar que l'èxit del model berlinès va provocar rèpliques en països europeus. Fent un salt en el temps, es va referir a la massificació i diversificació que van dificultar el manteniment de la puresa del model humboldtià i a la greu crisi universitària que l'Europa meridional va patir als anys seixanta i que va donar lloc al maig francès.

En aquesta tessitura política, a Espanya es van crear noves universitats: una d'elles, la Universitat Autònoma de Barcelona. Del seu naixement, Serra Ramoneda en va destacar «l'esperit pioner i trencador que va mostrar la UAB en crear-se,

que va ser un símbol de la voluntat de canvi del nostre sistema universitari».

En el seu parlament, el rector Lluís Ferrer va destacar «la singularitat d'aquest inici de curs perquè la fita que tenim al nostre costat duu escrit un 40 i ens convida a fer anar la mirada més lluny». Va afirmar que l'estratègia de la UAB s'ha fonamentat en tres pilars: el foment de la investigació, l'excel·lència científica i l'impuls a la transferència de tecnologia

i coneixements», i que campus, ciència i compromís social han estat també el tres vectors que han acompanyat la UAB al llarg d'aquests quaranta anys.

El rector va mostrar la seva gratitud a la generació pionera que ha construït la UAB d'avui i va recalcar que «hem de ser capaços de valorar críticament el passat per projectar el futur».

El secretari general, Rafael Grasa, va llegir la *Memòria del curs acadèmic 2007-2008*, de la qual va destacar els dos primers capítols, que fan referència als fets quantitativ i qualitativ de la Universitat.

En el decurs de l'acte es va projectar el vídeo *40 anys de la UAB* amb imatges retrospectives de la UAB. En un moment donat, la projecció va ser interrompuda per representants sindicals que van llegir un manifest reivindicatiu.

També va intervenir-hi la comissionada per a Universitats i Recerca de la Generalitat de Catalunya, Blanca Palmada, qui va afirmar que la UAB ha arribat als quaranta anys sabent qui és i sabent on va. Per la seva banda, l'alcalde de Cerdanyola del Vallès, Antonio Morral, va proposar de fer una crida a la Generalitat perquè la ciutat de Cerdanyola i la UAB figurin entre les seves prioritats.

Poetes de la UAB

En l'àmbit lúdic, en l'acte d'inauguració del curs acadèmic va tenir lloc un espectacle des-acostumat, la lectura de poemes del recull titulat *Poetes de la UAB*, en el qual figuren

L'actriu Rosa Vila va ser l'encarregada de recitar els poemes.

composicions de poetes vinculats a l'Autònoma d'una manera o d'una altra.

La veu i la sensibilitat de l'actriu de teatre Rosa Vila van donar forma sonora als poemes de Germán Cánovas, becari d'investigació; dels professors Jordi Julià, Anna Aguilar Amat, David Jou, Francesc Parcerisas i Jaume Terradas, professor emèrit; dels exalumnes Susanna Rafart i Josep Ramon Roig; i dels doctors *honoris causa* Manuel Vázquez Montalbán, Miquel Martí i Pol, Ramon Xirau, Gabriel Ferrater i Joan Brossa.

El ventall de poemes va ser acompanyat per la música d'un piano amb el qual el músic i professor de la UAB Francesc Cortés va anar desgranant peces dels compositors catalans Manuel Blancafort, Frederic Mompou i Xavier Montsalvatge.

La societat malbarata el talent dels immigrants

➤ El Consell Social analitza, durant una jornada de debat, l'ocupació de la immigració a Catalunya

El fenomen de la sobrequalificació dels immigrants és general als països de l'OCDE, però en el cas d'Espanya la xifra és especialment rellevant: afecta el 42,9 % de la població immigrant. Així ho va afirmar Adela Ros, el dia 18 de setembre, en la jornada L'Ocupació de la Immigració a Catalunya, organitzada pel Consell Social de la UAB i pel Pla Estratègic Metropolità de Barcelona. A la jornada, moderada per la periodista Patrícia Gabancho, va ser-hi present la presidenta del Consell Social, Rosa Cullell. La clausura va anar a càrrec del rector Lluís Ferrer.

En la presentació del treball «Perdent oportunitats. El problema de la subocupació de la immigració a Catalunya», fruit de diferents autors, Adela Ros va dir que «en el marc actual, no plantejar-se el potencial que implica valorar el capital

La sobrequalificació afecta el 42,9 % dels immigrants.

humà de la immigració vol dir perdre una oportunitat per millorar la competitivitat de l'economia». En la seva exposició es va centrar en determinades estratègies per pal·liar aquesta situació.

Xavier Testar va parlar de «Talent i societat del coneixement. Iniciatives per a l'atracció de talent a Catalunya» i va fer una descripció dels atributs que té una persona amb talent. Finalment, Begoña Navarrete, directora de la Fundació Autònoma Solidària de la UAB, va parlar d'una de les línies estratègiques del Programa Immigració i Universitat de la UAB en la ponència: «La universitat i l'immigrant titulat: ocupació i talent».

El programa, que va néixer el 2005 i està orientat a ajudar els immigrants amb estudis superiors, davant la constatació que alguns immigrants incorporats en els darrers anys tenien una alta qualificació professional: sovint eren titulats universitaris que ocupaven llocs de treball per sota de les seves capacitats.

L'estudi i el diagnòstic d'aquesta situació van definir, segons Navarrete, la línia principal del Programa amb la creació d'unes beques de matrícula gratuïta –dotze en les tres primeres edicions– per cursar estudis de postgrau i formació continuada a la UAB, i que es van convocar per primera vegada el 2006.

En l'acte, celebrat a UAB Casa Convalescència, es va lliurar la publicació de les jornades temàtiques La Migració a Catalunya: Reptes i Oportunitats, organitzades pel Consell Social els dies 19 i 20 de novembre de 2007, a les quals van assistir-hi representants de l'Administració pública i d'organitzacions d'immigrants, tècnics i investigadors de tot el territori. Aquestes jornades han estat organitzades en el marc del Programa Universitat-Societat del Consell Social.

PREMIS

Ricardo García Cárcel, premi Caballero Bonald

Al professor Ricardo García Cárcel, del Departament d'Història Moderna i Contemporània, li ha estat concedit el Premi d'Assaig Caballero Bonald 2007 per l'obra *El sueño de una nación indomable*. El jurat es va decantar per aquesta obra «perquè ha fet una cosa que no tots els historiadors fan ni poden fer: tractar un tema important i fer-ho amb voluntat d'assagista, d'home que sap sintetitzar i que sempre diu alguna cosa nova respecte del tema eludint el tòpic i els llocs comuns». Segons l'autor, l'obra és un repàs als «abundants mites que ha generat la Guerra de la Independència, miralls de l'èpica col·lectiva espanyola».

La Universitat de les Illes Balears homenatja Sean Golden

El Servei Lingüístic de la Universitat de les Illes Balears ha atorgat el nom de Sean Golden al seu cinquè cicle consecutiu de Cursos de Llengües Orientals 2008-2009, com a homenatge al professor Golden atesa la seva tasca en el camp del coneixement de les llengües orientals. Sean Golden és el director del Centre d'Estudis Internacionals i Interculturals (CEII) de la UAB. A més d'haver publicat diversos llibres i articles sobre les relacions internacionals i els canvis socials a la Xina, ha estat traductor de diverses obres clàssiques i de pensament xinès, com ara *Daodejing. Llibre del «dao» i del «de»*.

Rafael Grasa és escollit nou president de l'ICIP

Rafael Grasa Hernández, professor de Relacions Internacionals i secretari general de la UAB, ha estat escollit president de l'Institut Català Internacional per la Pau (ICIP), un organisme dedicat a la promoció de la pau i la mediació de conflictes. Grasa ha estat elegit per unanimitat entre els membres de la junta designats pel Parlament. Imparteix regularment docència i ha format part de missions d'observació de processos electorals i situacions de conflicte. L'ICIP és un organisme pioner a l'Estat i va ser creat pel Parlament el 2007, impulsat per l'Oficina de Promoció de la Pau i els Drets Humans de la Generalitat.

La UAB renova el Claustre

➤ A les eleccions del 18 de novembre vinent s'escolliran 229 representants de tota la comunitat universitària

El 18 de novembre vinent tindran lloc les eleccions per elegir els representats al Claustre de la UAB. En aquests comicis es renovaran els representants de tots els sectors electorals: professorat doctor amb vinculació permanent a la Universitat (sector A, amb 82 representants), resta de personal acadèmic i personal investigador en formació que exerceix funcions de docència (sector B, amb 27 representants), estudiants de grau i de postgrau (sector C, amb 90 representants) i personal d'administració i serveis (sector D, amb 30 representants).

Tant per votar com per presentar-se com a candidat s'ha d'estar inscrit al cens definitiu. Si no es figura al cens provisional es pot fer una reclamació fins al 13 d'octubre. El termini per a la presentació de candidatures acaba el 21 d'octubre.

Les candidatures es proclamaran el 31 d'octubre.

La proclamació definitiva de les candidatures serà el 31 d'octubre, el mateix dia que s'iniciarà la campanya electoral, que finalitzarà el 17 de novembre. La jornada electoral es desenvoluparà el dimarts 18 de novembre de 2008, de les 9.30 a les 18.30 h, sense interrupció.

El Claustre és l'òrgan màxim de representació de la comunitat universitària. Les seves funcions principals són conèixer i debatre les línies generals de la política de la Universitat, controlar la gestió

dels càrrecs, impulsar l'activitat normativa d'altres òrgans, sol·licitar informació sobre qualsevol aspecte de l'activitat universitària i formular recomanacions, propostes i declaracions institucionals.

També té competència per elaborar i modificar els Estatuts de la Universitat i el seu reglament de funcionament, elegix el síndic de Greuges i debat i vota l'informe anual del rector, que inclou les actuacions de l'any anterior i les previstes per a l'any següent.

El Claustre està integrat pel rector, que el presideix, el secretari general, el gerent i tres-cents claustrals, representants dels diversos sectors de la comunitat universitària. A banda dels membres que ara s'elegeixen, també en formen part els degans de facultat i els directors d'escola, dos directors d'institut universitari d'investigació propis, en representació de la totalitat dels existents, i els directors de departament.

Podeu consultar els censos, el calendari electoral, el reglament electoral i els resultats al web especial eleccions: www.uab.cat/eleccions/

L'Escola Universitària de Turisme i de Direcció Hotelera organitza el seu primer congrés

«L'ofici de restaurador simbolitza, al segle XXI, el dels últims "escribes" de l'antiguitat. Som persones que encara utilitzem les mans i els sentits per transmetre el nostre saber. Segurament, també és dels últims treballs que encara et fan ser l'amo de la teva feina». D'aquesta manera s'expressava el xef Sergi Arola en el primer congrés de l'Escola Universitària de Turisme i de Direcció Hotelera, titulat El Capital Humà al Sector Turístic: Procés i Desafiament per a les Empreses Líders del Futur, que va tenir lloc els dies 25 i 26 de setembre a l'Hotel Campus amb un gran èxit de participació.

L'acte, organitzat en col·laboració amb AEDIPE Catalunya, va ser inaugurat pel director general de Turisme de la Generalitat, Joan Carles Vilalta. El congrés es va estructurar al voltant de tres taules rodones amb un tema central cadascuna: les competències dels futurs professionals del turisme, els elements de debat per al reconeixement social d'aquesta feina i els

reptes de la immigració adreçats a gestionar la diversitat laboral del sector.

Destacats membres de l'entorn universitari i del món professional hi van participar. José Miguel Rodríguez Antón, catedràtic d'Organització d'Empreses de la Universitat Autònoma de Madrid, i Àngeles Rubio, professora del Departament d'Economia de l'Empresa de la Universitat Rey Juan Carlos, van moderar les dues primeres taules. Acadèmics i professionals van estar d'acord que les competències dels futurs gestors del turisme s'han

El xef Sergi Arola va participar en el congrés.

d'estructurar a partir de l'estimulació del seu talent i al voltant del coratge, la compassió, l'optimisme, l'autocontrol i la comunicació, ja que, segons Juan Carlos Cubeiro, expert en talent i lideratge, són els requisits per garantir el relleu generacional a les grans empreses turístiques.

ELS REPTES DE LA IMMIGRACIÓ

L'última taula rodona, moderada per Gemma Cànoves, catedràtica del Departament de Geografia, va abordar els reptes de la immigració. Xavier Aragall, de l'Institut Europeu de la Mediterrània, va manifestar que la diversitat s'ha de viure com una oportunitat i no pas com un problema, fet en el qual raurà l'èxit d'un sector que es nodreix, cada cop més, de persones que arriben de fora. L'experiència de la Fundació Al-Qantara Barcelona-Marroc ho demostra, tal com va explicar el seu president, Jaume Serra.

A més d'organitzar el primer congrés, l'Escola ha publicat l'*Informe d'activitat hotelera a Catalunya 2007. Situació i previsions per al 2008*, un estudi que vol ser una eina informativa sobre l'evolució del sector hotelier a Catalunya.

LA COLUMNA DEL MIL·LENNI

Primera quarantena

Alguns membres de la comunitat universitària sentim que una mena de fil invisible ens manté units a la institució. Ens trobem, després de més de vint-i-cinc anys, amb un lligam que ja forma part de la nostra naturalesa. Per això, quan em demanen que escrigui un article a la revista L'AUTÒNOMA, hi col·laboro sense cap dubte amb un apunt sobre l'actualitat que viu la institució.

La UAB ha fet quaranta anys. Nascuda l'estiu de l'any 1968, entre el maig francès i l'agost de la invasió de Praga, quan Breznev va aplicar la teoria de la sobirania limitada, avui tan de moda, va sorgir entre noves il·lusions i velles repressions.

L'empenta i la il·lusió de Vincent Villar i Palasí i altres joves professors, juntament amb treballadors d'administració i serveis no menys entusiastes, van endegar un projecte que semblava utòpic, com va recordar l'antic rector Antoni Serra Ramoneda en el sopar d'aniversari. Aquell somni ara s'ha transformat en una de les universitats que encapçala els diversos rànquings entre les universitats espanyoles.

La dèria per les classificacions i les famoses propostes de Bolonya porten de cap les autoritats acadèmiques, però en aquests dies de commemoració m'agradaria introduir un nou punt de vista. Hi ha un factor humà que no és fàcil de mesurar: quina universitat ha fet més feliços els seus integrants?, on hi ha hagut més històries amoroses, més solidaritat i més il·luminacions intel·lectuals? Crec que, en aquestes qüestions, la UAB estaria ben puntuada.

Cadascun dels que han passat per la UAB té la seva experiència i podrà explicar les diverses «autònomes» que ha viscut.

Sense la tenacitat del doctor Ramon Pascual i altres professors, no hagués estat possible la creació del sincrotró Alba. Dues destacades personalitats del món del teatre, Sergi Belbel i Laura Conejero, van descobrir la seva vocació a l'Aula de Teatre de la UAB, ara fa més de vint anys. El poeta Comadira deia, fa poc, que gràcies al professor Blecua va seguir la seva vocació, ja que, quan es trobava en la indefinició de l'acabament de la carrera, li va dir que ell era poeta i que es dedicés a escriure, i alhora li va buscar feina de lector en una universitat estrangera per seguir el camí de lletraferit creatiu. I així, milers d'anècdotes i vivències nodreixen la jove història de la UAB.

En aquests camps on fa quaranta anys només hi havia algun rierol i alguna masia, ara hi bullen les neurones i la vitalitat de la joventut que dóna l'empenta que ens ha de portar a un futur més just i amb més possibilitats de realització personal i social, tal com es deia en les reunions i assemblees dels anys setanta.

Antoni Merino

Per molts anys!

➤ La Universitat va celebrar el seu 40è aniversari amb un sopar multitudinari a les instal·lacions del SAF

El 3 d'octubre passat va tenir lloc, al pavelló poliesportiu del Servei d'Activitat Física, la festa de celebració del quarantè aniversari de la UAB. Més de quatre-centes persones van assistir a una festa que es va iniciar a les 9 del vespre i que no va finalitzar fins tocades les dues de la matinada, quan la Salseta del Poble Sec va oferir les darreres peces del seu repertori.

Una tènue il·luminació i una elegant decoració va acompanyar els assistents ja des de la rampa d'entrada del pavelló fins a l'interior de la sala. Una copa de cava de benvinguda i un present –una samarreta commemorativa– van deixar pas a un so-

par que en moltes de les taules va permetre el retrobament d'antics companys de feina que van intercanviar vivències i anècdotes dels primers anys de la UAB.

El zenit de la vetllada va arribar amb les postres. Amb el pavelló a les fosques, va aparèixer un pastís gegant amb quaranta espelmes que van apagar a l'uníson els quatre rectors presents a la festa: Antoni Serra Ramoneda, Ramon Pascual, Josep Maria Vallès i Lluís Ferrer. La bufada col·lectiva va deixar pas a un emotiu brindis de Serra Ramoneda, qui va tenir un sentit record per als entusiastes professors i per al personal d'administració i serveis dels primers temps de la UAB i que van possibilitar que «aquella utopia esdevingués aquesta esplèndida realitat».

Un cop bufades les espelmes i superada l'emoció, la Salseta del Poble Sec va contagiar els assistents amb els seus ritmes i va portar el ball fins a la matinada.

El sopar va tenir lloc al SAF i van assistir-hi més de quatre-centes persones.

Els rectors van bufar les espelmes del 40è aniversari.

No hi va faltar un brindis per la Universitat.

La Salseta del Poble Sec va amenitzar la festa.

El sopar va finalitzar amb un ball.

Presentada la Xarxa Europea Contra el Tràfic de Persones

➤ L'Àrea de Dret Penal i la Generalitat van organitzar una trobada a Barcelona per presentar la xarxa

L'Àrea de Dret Penal de la UAB i el Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació de la Generalitat de Catalunya van organitzar, el 19 de setembre passat, la cinquena reunió anual de la Xarxa Europea contra el Tràfic de Persones (European Network against Trafficking, ENAT), un projecte de cooperació policial i judicial en matèria penal finançat per la Unió Europea.

L'objectiu de l'ENAT és construir una xarxa internacional de professionals per tal de millorar la repressió d'aquest fenomen i, sobretot, millorar la identificació, assistència i protecció de les víctimes.

A la jornada, s'hi va presentar públicament l'ENAT a Espanya. Mercedes García Arán, catedràtica de Dret Penal a la UAB, va descriure els principals reptes que té la

UE en aquesta matèria, i el professor Joan Baucells, de l'Àrea de Dret Penal de la UAB, va parlar del context legal espanyol que regula la identificació, protecció i assistència a les víctimes.

Per la seva banda, Teresa Compte, fiscal en cap de Catalunya, va caracteritzar el tràfic de persones com una «nova forma d'esclavisme» i va desitjar que la trobada esdevingui «una fita en la lluita» contra aquest fenomen. El conseller d'Interior, de Relacions Institucionals i de Participació, Joan Saura, va parlar de la necessitat del «disseny i coordinació d'estratègies des d'un punt de vista pluridisciplinari» davant d'una realitat caracteritzada, segons va dir, per «l'explotació laboral» i per unes «condicions denigrants».

Finalment, Loredana Capone, vicepresidenta de la província italiana de Lecce, va subratllar que «l'atenció a les víctimes és una obligació de les institucions públiques» i que s'ha de «considerar aquest encontre no com un primer pas però sí com un inici de la col·laboració, perquè encara tenim molta feina per fer».

Estudiants de logopèdia de divuit universitats europees es reuneixen a l'Autònoma

La Facultat de Psicologia ha acollit l'LLP Intensive Programme d'enguany, una trobada formativa que aplega estudiants de logopèdia de divuit universitats europees. L'organització es coordina des de la Lessius Hogeschool de Bèlgica amb el suport econòmic de la Comissió Europea. Enguany, la UAB ha acollit per primer cop aquesta escola d'estiu itinerant, que fa quinze anys que es du a terme.

Els assistents a l'LLP Intensive Programme provenien de centres de Bèlgica, Alemanya, Finlàndia, França, Irlanda, Itàlia, els Països Baixos, Suècia, el Regne Unit, Malta, Àustria i Espanya (UAB i Universitat de Valladolid).

Els temes tractats a les diferents sessions de la trobada giren al voltant dels desordres del llenguatge o de la veu. Hi havia una sèrie de sessions plenàries al matí on es tractaven temes més generals, incloent-hi les últimes novetats en

aquest terreny. A la tarda, tenien lloc els seminaris, de tipus més pràctic i interactiu. Atenent al fet que els estudiants dels diferents països no arriben amb una formació homogènia, cada dia n'hi havia quatre o cinc de diferents, de manera que els estudiants podien escollir els temes que necessitessin aprofundir més.

Els assistents eren estudiants de, com a mínim, segon curs o bé de doctorat. Totes les sessions s'impartien en anglès. Les coordinadores de la trobada, les professores Kirsten Schraeyen i Hilde Chantain, de la Lessius Hogeschool, destaquen «la motivació» dels alumnes, ja que aquesta escola intensiva suposa passar uns dies de «molta concentració» i «treball dur». També van apuntar que aquesta trobada té un component social, ja que dóna l'oportunitat que estudiants de diferents països es trobin i convisquin durant uns dies.

BREUS

La Facultat de Psicologia rep el premi Jaume Vicens Vives

La Facultat de Psicologia de la UAB ha rebut la distinció Jaume Vicens Vives, que atorga la Generalitat a la qualitat docent universitària. Aquesta distinció ha estat atorgada, a títol col·lectiu, als professors de la Facultat per la seva tasca d'innovació i millora de la qualitat docent, dins la qual destaca la creació i el manteniment d'un laboratori virtual de psicologia, que permet als estudiants dur a terme l'exploració de fenòmens fonamentals en la psicologia mitjançant la rèplica d'experiments clàssics que impliquen diferents assignatures.

Reunió de la International Society for Child Indicators

La UAB va acollir, el mes de setembre, la primera reunió de l'Standing Committee de la International Society for Child Indicators (ISCI), del qual forma part la professora Silvia Carrasco, directora del Grup Emigra del Departament d'Antropologia Social i Cultural de la UAB. A la reunió, hi van assistir Ivar Frones, editor de la revista *Childhoods*; Jonathan Bradshaw, expert mundial en infància i desigualtats; i Asher Ben-Arieh, coordinador de l'ISCI i editor de la revista *Child Indicators Research*, entre altres experts internacionals.

NOMENAMENTS

Nomenaments al PAS i al PDI

En l'àmbit del PDI, s'han produït els canvis següents: el professor David Manuel Gómez és director del Departament de Geologia des del 1 de juliol; el Departament d'Art és dirigit, des del 1 de setembre, pel professor Jordi Ballester; i el Departament de Bioquímica i de Biologia Molecular, pel professor Francesc Xavier Avilés, des del 15 de setembre; i el professor Francesc Xavier Villalba és director del Departament de Filologia Catalana des del 18 de setembre. Quant al PAS, s'han resolt els nomenaments següents: Marta Vilalta cobreix la plaça de cap de l'Àrea de Relacions Internacionals; Montserrat Peregrina ocupa la plaça de cap de l'Oficina de Programació i de Qualitat amb destinació a la Vicegerència d'Ordenació Acadèmica; i Ana Isabel Poveda cobreix la plaça d'administradora de centre amb destinació a l'ETSE.

Les facultats i escoles de l'Autònoma donen el tret de sortida al curs amb un seguit d'actes inaugurals

➤ Les facultats de Medicina, de Biociències i de Traducció i d'Interpretació han estat les primeres

El nou curs ja fa dies que ha començat per als estudiants de la Universitat Autònoma de Barcelona, però les inauguracions oficials de les diverses facultats tot just han començat.

La Facultat de Medicina va donar el tret de sortida el 15 de setembre amb un programa força complet. El vicerector de Relacions amb Institucions Sanitàries, Miquel Vilardell, va donar la benvinguda al nou curs i a continuació es van lliurar els premis extraordinaris de llicenciatura del curs 2006/2007. També es va fer un acte d'agraïment al professorat i personal d'administració i serveis que han complert vint-i-cinc anys de pertinença a la Universitat i als membres que s'han jubilat durant el darrer curs acadèmic.

Més tard es va fer la presentació de la Unitat Docent de Ciències Mèdiques Bàsiques per part de la seva coordinadora, Josefa Sabrià. La jornada es va concloure amb una xocolatada.

A la inauguració de la Facultat de Traducció i d'Interpretació, que va tenir lloc el dia 7 d'octubre passat, va ser-hi present de la poeta i traductora Montserrat

Homenatge al personal més veterà a Medicina.

M. Unzeta i M. Abelló, a Traducció i Interpretació.

A Biociències també es va reconèixer el personal jubilat.

Abelló, guanyadora del Premi d'Honor de les Lletres Catalanes d'enguany. Les reflexions d'Abelló sobre la seva trajectòria vital i professional es van anar intercalant amb la lectura doble (en català i en anglès) d'alguns dels seus poemes traduïts.

L'acte va ser presentat per la vicerectora de Relacions Exteriors i de Cooperació, Mercedes Unzeta, qui va destacar la gran tasca de la Facultat de Traducció i d'Interpretació pel que fa a la mobilitat d'estudiants i la projecció internacional que això representa per a la UAB. D'altra banda, també va felicitar-los per ser pioners a oferir la llicenciatura d'Estudis d'Àsia Oriental i va anunciar la imminent obertura del Campus UAB a Xangai (Xina) el pròxim 17 de novembre.

Benjamí Piña, científic de l'Institut de Biologia Molecular de Barcelona (CID-CISC) i exalumne de la UAB, va inaugurar, el dia 8 d'octubre, la Facultat de Biociències. Amb una conferència titulada «Genòmica ambiental, una nova manera d'estudiar l'impacte humà sobre la biosfera», Piña va explicar una innovadora línia d'investigació que consisteix en l'estudi genètic de certes espècies per ajudar-nos a entendre els canvis del nostre entorn ambiental. L'acte d'inauguració del nou curs també va retre homenatge als professors que s'han jubilat aquest darrer any.

EL WEB

<http://ec.europa.eu/research/era/>

L'European Research Area (ERA) és una àrea europea que permet als investigadors moure's perfectament per dins l'àrea i també donar suport a la investigació arreu d'Europa i coordinar els programes per dirigir conjuntament els principals desafiaments. En la seva web, hi publiquen les darreres notícies sobre recerca i els investigadors. A més a més, la pàgina disposa d'un calendari d'activitats de l'ERA. També es pot descarregar les publicacions de l'European Research Area, com ara les perspectives de futur o el resultat d'unes consultes fetes. A més, també hi ha el Green Paper, l'opinió de l'ERA sobre temes de debat públic i sobre els que se li ha consultat. La pàgina web està disponible en tres idiomes: anglès, francès i alemany. Tot i això, també hi ha alguns espais en castellà, com ara els *Research*eu*, el dossier de l'ERA.

RECERCA

Un estudi d'ADN confirma que les restes atribuïdes al príncep de Viana no són les seves

➤ Els investigadors constaten que tampoc no s'hi corresponen les restes de Blanca I de Navarra

Investigadors de la Universitat Autònoma de Barcelona i de la Universitat de Granada, sota la direcció de la historiadora Mariona Ibars, han analitzat les restes conservades al reial monestir de Poblet atribuïdes al príncep de Viana (1421-1461) i han conclòs que no corresponen al personatge històric. L'estudi també ha permès descobrir que les restes atribuïdes a la seva mare, Blanca I de Navarra, que es conserven des de l'any 1994 al monestir segovià de Santa Maria la Real de Nieva, tampoc no són les de la reina.

L'estudi genètic de la mòmia l'han fet la professora d'antropologia física de la UAB Assumpció Malgosa i el Grup de Recerca d'Osteobiografia que dirigeix. Els investigadors van comparar ADN de les restes amb el de les atribuïdes a la reina Blanca I de Navarra (conservades a Segòvia), mare del Príncep, i amb les de fa-

Els investigadors, per arribar a aquestes conclusions, van dur a terme un estudi antropològic i una anàlisi genètica

miliars d'origen indubtable, com la tsarina Alexandra de Rússia, el duc d'Edinburg i Joana d'Habsburg, dels quals es coneix l'ADN.

Per arribar a aquestes conclusions, els investigadors van dur a terme primer un estudi antropològic de la mòmia, restituint al monestir l'any 1935, des de la catedral de Tarragona, i van constatar que es tracta de les restes de tres individus diferents que consistien en un fragment de la columna i dos segments corporals momificats. L'anàlisi va demostrar que les restes van ser manipulades per reconstruir un cos a partir de fragments d'altres, ja

Imatge de les restes atribuïdes al príncep de Viana que van ser analitzades en aquesta recerca.

que s'observen marques de talls de serra a la columna del segment inferior. El segment superior, que conserva el cap amb la cara destrossada, el tronc i un braç, va pertànyer a un home de mitjana edat.

Posteriorment, per tal de poder atribuir amb garanties qualsevol dels tres fragments al príncep de Viana, es va realitzar una identificació a partir d'un estudi genètic. Els investigadors van poder obtenir ADN dels diferents segments momificats i els van comparar amb els de cossos que, sense cap dubte, corresponen a fa-

miliars del príncep, identificats mitjançant un estudi genealògic.

L'estudi de l'ascendència i de la descendència femenina de la reina Blanca I de Navarra va permetre als investigadors resseguir la transmissió d'un ADN mitocondrial, que només pot transmetre la mare, al llarg de vuit-cents anys, des de l'any 1200 fins a l'actualitat. Això va ser possible gràcies a la descendència de la reina Anna de Jagellón-Foix, rebesneta materna de Blanca I de Navarra i neboda en quart grau del príncep.

El misteri dels tres fragments de la mòmia

Les despulles del príncep de Viana van estar enterrades a la catedral de Barcelona des de la seva mort, el 23 de setembre de 1461, fins al 1472, any en què el seu pare, Joan II, va ordenar que les traslladessin al monestir de Poblet. Una revolta popular, el 1837, va expulsar els monjos del monestir. Es van profanar les tombes dels reis i dels nobles que s'hi conservaven i es van deixar les restes espargides pel terra durant anys. Fins al 1854 no es van traslladar a la catedral de Tarragona.

L'any 1932, l'intel·lectual Eduard Toda, impulsor de la restauració de Poblet, va sol·licitar les restes per tal d'estudiar-les. L'any 1935, el doctor Joaquim Guitert va certificar l'autenticitat del cos que fins ara s'ha atribuït al perso-

natge històric i la mòmia va ser aleshores restituint al monestir de Poblet.

Segons l'investigador de la Universitat de Granada, Miguel C. Botella, l'estudi antropològic del príncep de Viana demostra que les restes van ser manipulades a l'hora de reconstruir-les. Els qui ho van fer, però, no tenien gaires nocions d'anatomia, atès que van incloure dues columnes vertebrals i en una van enganxar-hi més vèrtebres de les que té un cos humà. Segons el seu parer, la intenció dels qui ho van fer va ser «recuperar un símbol amb interès nacionalista», atès que el príncep de Viana és considerat un dels personatges històrics més importants de la història del pactisme a Catalunya.

Centre de Lingüística Teòrica (CLT)

➤ L'objectiu és entendre millor l'estructura de les llengües naturals i com són processades pels éssers humans

El Centre de Lingüística Teòrica (<http://seneca.uab.cat/clt/>), centre especial de recerca de la UAB, celebra enguany els vint-i-cinc anys d'existència. Grup de recerca consolidat des de 1993 i reconegut com a centre d'estudis i recerca de la UAB el maig de 2006, la seva àrea d'investigació és la teoria gramatical en un sentit ampli del terme. Els seus investigadors fan recerca teòrica i experimental en camps que inclouen la fonologia, la morfologia, la lexicologia, la sintaxi i la semàntica. Gràcies a la feina feta durant els vint-i-cinc anys, avui dia els seus treballs es consideren una referència nacional i internacional en aquest camp.

El grup està format per una cinquantena de lingüistes, entre professors, postdoctorands, doctorands i col·laboradors dels departaments de Filologia Catalana i Filologia Espanyola. «Som un grup molt gran d'investigadors, però tots tenim la voluntat d'anar junts en benefici de les investigacions que portem a terme», explica la professora Gemma Rigau, una dels membres fundadors d'aquest grup.

L'objectiu del Centre és contribuir a entendre millor com s'estructuren les llengües naturals i com són processades pels éssers humans. Les activitats de recerca que s'hi desenvolupen s'orienten a l'estudi de les propietats universals del llenguatge i a la identificació de patrons de microvariació entre les llengües naturals, amb una atenció especial a l'anàlisi

El grup està integrat per una cinquantena de lingüistes, entre professors, postdoctorands, doctorands i col·laboradors.

gramatical del català i de l'espanyol. La directora del centre, M. Teresa Espinal, explica que adopten també «una metodologia integradora que parteix bàsicament d'una orientació generativa, alhora que incorpora procediments tècnics propis dels estudis sobre adquisició i prosòdia».

Des de 1983, any de la creació del grup, aquest porta a terme la seva recerca en el marc de projectes d'investigació obtinguts en convocatòries competitives i subvencionats per institucions oficials. En aquests moments estan treballant en diversos projectes. Destaca un projecte consolidat de recerca en què es mira de comprendre les raons de la microvariació morfofonològica i sintàctica en les llengües naturals, amb especial èmfasi en la comparació de la família romànica amb la germànica. També treballen en un projecte que estudia interlingüísticament les propietats sintàctiques i semàntiques de diferents tipus d'expressions nominals. Hi ha un tercer projecte en què s'estudien els factors de variació en l'estructura pro-

sòdica del català i de l'espanyol. També estudien el canvi sintàctic i les propietats gramaticals del català i de l'espanyol antics.

Han participat en la redacció de la *Gramàtica descriptiva de la llengua espanyola* i de la *Gramàtica del català contemporani*, entre altres obres col·lectives. Una de les darreres obres publicades és el *Diccionari de sinònims de frases fetes*, de M. Teresa Espinal. Els resultats de recerques més especialitzades es publiquen a les revistes científiques més reconegudes internacionalment.

El CLT ha organitzat dos congressos internacionals de lingüística generativa molt importants: el GLOW, els anys 1986 i 2006, i el GALA, sobre adquisició de llen-

**És un grup d'investigació
lingüística des de 1983
i un grup consolidat de recerca
des de 1993**

gües, l'any 2007. Des dels seus inicis ha participat en l'edició de diverses publicacions: les col·leccions Sèrie Lingüística i Lingüística Teòrica i la revista *Catalan Working Papers in Linguistics*, ara convertida en *Catalan Journal of Linguistics*.

A més, el CLT i el Grup de Gramàtica Teòrica del qual procedeix han participat activament en la formació lingüística de personal en formació, sigui per mitjà del programa de doctorat Teoria Gramatical, com per mitjà del programa de doctorat interuniversitari Ciència Cognitiva i Llenguatge.

Una festa i una conferència del biòleg Jaume Bertranpetit per celebrar l'aniversari

Els investigadors del Centre de Lingüística Teòrica van celebrar la feina feta durant aquests vint-i-cinc anys d'existència amb una festa. A més, enguany l'acte acadèmic d'inauguració dels seminaris del CLT ha estat especial. Ha consistit en una conferència el 17 d'octubre passat titulada «Patrons de transmissió i patrons d'evolució: diversificació de gens i llengües», a càrrec del professor Jaume Bertranpetit, catedràtic de Biologia de la UPF i director de la Unitat de Biologia Evolutiva de la Facultat de Ciències de la Salut i de la Vida de la UPF. La recerca del professor Bertranpetit se centra en l'estudi de la genètica en poblacions humanes i en la interacció de la biologia evolutiva humana amb altres disciplines.

La UAB participa en la posada en marxa de l'accelerador LHC

➤ L'Institut de Física d'Altes Energies (IFAE) i el Port d'Informació Científica (PIC) han participat en el projecte

El 10 de setembre es va iniciar la posada en marxa del nou accelerador *Large Hadron Collider* (LHC), una instal·lació científica d'unes dimensions sense precedents, al Laboratori Europeu per a la Física de Partícules (CERN), a Ginebra. L'Institut de Física d'Altes Energies (IFAE) i el Port d'Informació Científica (PIC) han participat en aquesta fita.

L'accelerador LHC és una anella de 27 km de circumferència que es troba en un túnel sota terra en una àrea que travessa la frontera de França i Suïssa, a prop de Ginebra. Es va començar a construir fa quinze anys. Accelerarà dos feixos de protons fins a velocitats molt properes a la de la llum per tal de fer-los xocar i estudiar l'estructura més íntima de la matèria.

Es tracta de l'accelerador de partícules més potent del món, amb el qual s'aconseguirà obtenir energies similars a les que regnaven a l'univers en els instants posteriors al *Big Bang*. L'anella per on circularan les partícules serà la zona extensa més freda de l'univers, a tan sols 2 graus kelvin. Amb aquest accelerador es podrà estudiar l'origen de la matèria posant a prova el model estàndard de la física de partícules, és a dir, la teoria vigent que explica el comportament de les partícules elementals.

Les col·lisions entre partícules tindran lloc a quatre punts de l'anella, on seran

detectades per quatre grans aparells. En un d'aquests detectors, l'Atlas, hi treballen investigadors de l'IFAE, institut de recerca adscrit a la UAB que ha participat en el seu disseny i construcció.

L'IFAE va construir una quarta part de l'enorme calorímetre hadrònic integrant amb extrema precisió components d'alt contingut tecnològic provinents de centres d'arreu del món. Investigadors de l'IFAE també col·laboren en el desenvolupament del complex sistema d'adquisició i filtre en línia de les dades que genera el detector.

El processament de les dades que es generaran no es podrà dur a terme en un sol centre de càlcul, per la qual cosa s'ha desenvolupat un sistema integrat distribuït, anomenat GRID, organitzat en diferents «corones» concèntriques repartides per Europa, Àsia i Amèrica. El centre d'aquest sistema correspon al CERN i la primera corona consta d'onze centres, entre els quals hi ha el Port d'Informació Científica (PIC), únic a tot Espanya. El PIC és fruit d'un conveni entre la UAB, l'IFAE, el Centre d'Investigacions Energètiques, Mediambientals i Tecnològiques (CIEMAT) i el Departament d'Innovació, Universitats i Empresa de la Generalitat de Catalunya (DIUE).

L'LHC va patir una fallada greu nou dies després de la primera circulació de protons a causa d'un increment sobtat de la temperatura en un dels imants superconductors. Tot i així, tornarà a entrar en funcionament la primavera vinent, amb un rang d'energies que ja podrà donar resultats científics d'interès.

LHC és una anella de 27 km de circumferència, una instal·lació científica de dimensions sense precedents.

BREUS

Estudien l'impacte econòmic dels biocombustibles

Un estudi realitzat per Jordi Rosell i Lourdes Viladomiu, del Departament d'Economia Aplicada de la UAB, conclou que, a escala mundial, els biocombustibles han augmentat els preus de les matèries primeres agràries entre un 30 i un 65 % durant l'últim any. En concret, descriuen la pressió de la producció de biocombustibles sobre els preus del blat de moro, la colza i la soja, i prediuen que la tendència s'agreuja en el futur si es manté l'actual sistema d'estímuls. L'informe alerta també que Espanya, que té actualment un dèficit comercial en cereals i olis vegetals del 10 %, està entre els països que més podrien patir l'impacte negatiu de la producció massiva de biocarburants.

Relacionen la identificació ètnica amb les xarxes socials

Segons les dades d'un estudi de Miranda Lubbers i José Luis Molina, del Departament d'Antropologia Social i Cultural, si el món social que ens envolta és molt homogeni en termes ètnics i hi ha molta densitat de relacions, la nostra manera d'identificar-nos des d'una perspectiva ètnica acostuma a fer servir les categories imposades per la societat. En canvi, si les xarxes personals són diverses, aquesta identificació s'adapta més al context i fa més ús de classificacions genèriques, inclusives. L'estudi recull 294 xarxes personals d'immigrants a Catalunya i analitza la relació entre aquestes xarxes i la identificació ètnica. Aquesta recerca ha estat publicada a *International Sociology*.

Descobreixen noves dades sobre la transmissió del VIH-1

Segons un estudi on han participat científics de la UAB a l'Hospital Universitari Germans Trias i Pujol, la transmissió del virus de la immunodeficiència humana 1 (VIH-1) *in vivo* té lloc de manera més eficient a través de l'establiment de contactes cel·lulars i no tant per mecanismes d'entrada de partícules virals lliures. La formació d'aquests contactes cel·lulars concentra una elevada quantitat de virus en l'espai sinàptic entre ambdues cèl·lules. Aquest fet permet al virus infectar molt eficaçment i escapar amb més facilitat davant d'una possible resposta immunològica del malalt. Aquesta recerca ha estat publicada a *Retrovirology*.

L'Autònoma, líder en productivitat científica

Segons un informe elaborat per *Popular Science* sobre la qualitat de les universitats espanyoles, la UAB és la primera universitat pública en productivitat científica, amb un índex de productivitat (relació entre articles publicats i nombre de professors) de 0,94.

En el rànquing, darrere de la UAB segueix la Universitat de Barcelona, amb un índex de 0,92, i la Universitat Autònoma de Madrid, amb un índex de 0,77. Si també es té en compte les universitats públiques, la UAB passa a la segona posició, amb la Universitat de Navarra encapçalant el rànquing amb un índex d'1.

En producció científica absoluta, la UAB ocupa la tercera posició, darrere de la Universitat Complutense de Madrid i de la Universitat de Barcelona.

La UAB també destaca en la seva participació en el VII Programa Marc, amb el lideratge de cinc projectes i la participació en dinou projectes de recerca més. En aquest aspecte, la UAB ocupa la tercera posició de tot l'Estat, darrere de la Universitat Politècnica de Catalunya i de la Universitat Politècnica de Madrid.

L'informe, publicat a l'edició de setembre de *Popular Science*, ha estat elaborat a partir de les dades del grup de recerca Scimago (de la Universitat de Granada i el CSIC), de Thomson Scientific, del MICINN, del CDTI, d'Universia i de la xarxa OTRI de les universitats.

Descriuen una nova malaltia transmesa per les paparres

➤ Els investigadors han recollit els primers 36 casos diagnosticats, tots ells, a l'Hospital de Sabadell

Un equip d'investigadors del Departament de Medicina de la UAB i de l'Institut Universitari Parc Taulí, dirigit per Ferran Segura, director de la Càtedra de Malalties Infeccioses Parc Taulí-UAB, ha identificat una nova malaltia transmesa per paparres, produïda per una *Rickettsia*, un bacteri intracel·lular que afecta predominantment els nens.

En un article publicat a *Pediatric Infectious Disease Journal*, els investigadors han recollit els primers 36 casos diagnosticats a l'Hospital de Sabadell. La paparra vectora, en aquest cas, no és la del gos, sinó que està lligada a altres animals, es-

La malaltia afecta predominantment els infants.

pecialment al senglar. El signe clínic més característic de la malaltia és la lesió d'inoculació, que acostuma a ser al cap, sovint entre els cabells. Els pacients presenten inflamacions regionals dels ganglis. L'agent causant és la *Rickettsia slovaca* i la paparra transmissora es diu *Dermacentor marginatus*. La malaltia no és greu, es guareix amb antibiòtics i és més pròpia de la tardor i de l'hivern.

Els investigadors, que ja havien constatat la presència d'aquesta *Rickettsia* a les paparres obtingudes del camp o dels porcs senglars, consideren important que els adults i sobretot els nens tinguin cura, en les seves sortides al camp, de revisar si han estat picats per una paparra i, si s'ha produït aquest fet, extreure-la abans que pugui transmetre la infecció.

Els investigadors de la UAB i del Parc Taulí són grans especialistes en l'estudi d'una de les malalties bacterianes transmeses per paparres més prevalents a Catalunya, la febre botonosa, en la qual està implicada, com a agent transmissor, la paparra del gos. Durant més de vint-i-cinc anys, han investigat diferents aspectes epidemiològics, clínics, de laboratori i terapèutics de la malaltia, en col·laboració amb investigadors de la Facultat de Veterinària de la UAB. Aquesta, a diferència de la nova malaltia descoberta, es presenta a l'estiu i pot afectar tant nens com adults.

Un material nou podria actuar com a nanorefrigerador en els microxips

Una investigació conjunta del Grup de Nanomaterials i Microsistemes i del Grup de Física Estadística del Departament de Física de la UAB, així com també del Laboratori d'Epitàxia de Feixos Moleculars de l'ICMAB-CSIC, al Parc de Recerca UAB, ha aconseguit desenvolupar un material que podria actuar com a nanorefrigerador en els ordinadors i trencar la barrera que l'escalfament imposa a la miniaturització dels xips.

El material està basat en superxarxes formades a partir de l'alternança de dues capes, una de silici (Si) i una altra de

nanocrystals (punts quàntics) de germani (Ge). La millora proposada en aquest treball consisteix en el desordenament d'aquests punts entre capes consecutives, és a dir, que els punts quàntics en una capa no se situïn just a sobre dels de la capa inferior adjacent. La conseqüència principal és la disminució de la conductivitat tèrmica en dificultar el transport de la calor en la direcció perpendicular a les multicapes.

El nou material és un candidat potencial per desenvolupar sistemes termoelèctrics compatibles amb el silici, per la

qual cosa es podria integrar en els dispositius semiconductors més habituals. Els científics treballen ara per desenvolupar un material que també tingui una bona conductivitat elèctrica.

La investigació, publicada a *Applied Physics Letters*, ha estat coordinada per Javier Rodríguez, professor del Departament de Física de la UAB, i hi participen Jaime Álvarez, Xavier Álvarez i David Jou, també del Departament de Física de la UAB, així com els investigadors del CSIC Paul Lacharme, Alessandro Bernardi, Isabel Alonso i l'investigador ICREA Alejandro Goñi. Part de la recerca s'ha dut a terme al Laboratori de Nanotecnologia del centre d'investigació MATGAS, al Parc de Recerca UAB.

COMUNITAT

La UAB realitza un simulacre d'accident per posar a prova els seus dispositius de seguretat

➤ A la prova es va simular el xoc entre un autobús i un 4 x 4 amb el resultat d'un mort i més de vint ferits

El 18 de setembre, la UAB va organitzar un simulacre d'un accident que va servir com a test per als dispositius de seguretat de la Universitat. Aquesta experiència ha estat un èxit i ha servit per comprovar que la UAB està preparada per respondre a aquest tipus d'emergències.

A les 12 h va començar la prova: es va simular les conseqüències del xoc d'un autocar amb passatgers i un vehicle 4 x 4 amb el resultat d'una persona morta, quatre ferits molt greus, cinc ferits greus i disset ferits lleus. L'acte va tenir lloc a la carretera que connecta el Rectorat amb el Parc Mòbil de la UAB, davant de la Facultat de Veterinària. L'objectiu d'aquesta

experiència era activar el pla d'autoprotecció general del campus de Bellaterra per provar-ne el funcionament.

El simulacre va servir com a entrenament per a l'Equip General d'Intervenció i per a l'Equip General de Primers Auxilis (EGPA), constituït per personal del Servei Assistencial de Salut de la UAB i pel personal de primers auxilis dels diferents edificis, i també per provar la coordinació amb les ajudes sanitàries externes (SEM i Creu Roja), el cos de Bombers, els Mossos d'Esquadra i la Policia Municipal de Cerdanyola.

El simulacre va durar dues hores i s'hi van implicar nombroses persones d'arreu del campus. Es va reproduir detalladament tot el procés que se seguiria en el cas d'un accident real d'aquestes característiques. Es va assajar, per exemple, el funcionament d'una unitat d'assistència psicològica o la constitució del comitè de crisi del Rectorat. Els ferits eren membres

maquillats dels Equips Generals de Primers Auxilis de la UAB que portaven cadascun un cartell on s'indicaven els seus símptomes.

Aquesta experiència l'estan analitzant acuradament totes les parts implicades per tal de valorar amb la màxima precisió els dispositius d'emergència de la UAB i corregir els aspectes que hagin funcionat més precàriament durant el simulacre. A la primera valoració, el mateix dia del simulacre, els dispositius externs van destacar que l'experiència els va resultar molt útil, així com també la bona qualitat del triatge que van fer els nostres equips sanitaris.

A banda de les millores necessàries que es detectin en l'anàlisi del simulacre que faran el Servei de Prevenció, l'equip de primers auxilis i la unitat de manteniment, la resposta del personal de la UAB ha estat molt bona i els simulacres es confirmen com una experiència positiva.

La UAB, primera universitat que crea eines per garantir un entorn lliure d'assetjament

➤ El Consell de Govern aprova el document «Política per a la dignitat de les persones»

La Universitat Autònoma de Barcelona és la primera universitat catalana que s'ha dotat d'instruments per garantir un entorn lliure d'assetjament. El Consell de Govern del 17 de juliol va aprovar el document «Política per a la dignitat de les persones. Instruments per garantir un entorn lliure d'assetjament a la UAB», que recull una declaració institucional sobre aquest tema i el procediment que s'ha de seguir davant possibles casos d'assetjament entre els treballadors.

La UAB reconeix en aquest document «el compromís ferm de preservar la salut, la dignitat i la integritat física i moral de tots els membres de la comunitat universitària», i «la necessitat de prevenir tot tipus d'assetjament, d'impossibilitar-ne l'aparició i d'eradicar tot comportament que el constitueixi».

Per aquest motiu, la Universitat ha vist la necessitat de disposar d'un mecanisme intern d'actuació, amb la màxima garantia de confidencialitat i de protecció de les persones afectades, per afrontar les queixes que puguin produir-se i arribar a una solució.

La Universitat també actuarà preventivament davant d'aquelles activitats i actituds de pressió il·legítimes i objectes que puguin provocar el buit social o

laboral de qualsevol dels membres de la comunitat universitària, el seu desgast emocional, la disminució de la seva autoestima i la inducció a cometre errors.

El procediment d'actuació es gestiona per la Comissió d'Intervenció i Resolució de Casos d'Assetjament (CIRCA), ens creat l'octubre de l'any 2005. Aquesta comissió està formada per sis membres del Comitè de Seguretat i Salut, tres en representació de la part institucional, designats pel rector, i tres més en representació dels agents socials. Els membres de la CIRCA tenen el deure de garantir la confidencialitat amb relació amb tota la informació de les intervencions que estiguin duent a terme.

ENTREVISTA

Reyes Pla, responsable de Prevenció, Salut i Seguretat

«Cal fer molta conscienciació i treballar tots plegats»

La Llei de prevenció i riscos laborals, aprovada l'any 1995, ha generat que les empreses i institucions vagin incorporant mesures de prevenció laboral. Reyes Pla, adjunta a la vicerectora d'Economia per a la Prevenció, la Salut i la Seguretat, fa dos anys i mig que és la responsable d'aquesta matèria a la UAB.

Com es fa la prevenció a la UAB?

Fer prevenció a la Universitat és més complex que en altres empreses per la seva pròpia estructura. Les activitats preventives s'organitzen en diferents eixos: la formació inicial i continuada segons els llocs de treball, l'avaluació de riscos, les infraestructures (edificis, equips), la vigilància de la salut i la coordinació d'activitats empresarials.

En la prevenció hi té un paper molt important la conscienciació, no?

Sí, és imprescindible que tots guanyem sensibilitat, en el treball i en la vida privada. Ens costa fer simulacres i formarnos en prevenció; és difícil canviar els hàbits. La prevenció l'ha de fer cadascú al seu lloc de treball. Tot i que en alguns sectors s'estan esforçant, cal conscienciar més el personal acadèmic atès el seu paper formador.

La UAB és un lloc segur per treballar?

Cada cop ho és més; ens trobem en una situació semblant a la d'altres universitats espanyoles. Hi ha més gent implicada i més mitjans; tot i així, encara ens queda feina per fer. Un dels instruments clau per a la integració de la prevenció és el document «Responsabilitats i funcions en matèria de prevenció de riscos laborals», aprovat pel Consell de Govern.

Quins són els objectius?

A part d'una sensibilització més gran, que tothom estigui format d'acord amb els riscos del seu lloc de treball, enllestir els plans d'autoprotecció que falten, fer simulacres periòdics a tots els edificis, disposar de totes les sortides d'emergència. Hem d'estar preparats per a qualsevol incidència.

I als estudiants, com els afecta això?

Tot i que no siguin personal laboral, és molt important que sàpiguen com actuar en el dia a dia i també en cas d'emergència. Ja hem començat a conscienciar-los en les jornades d'acollida. Ara, a través del Campus Virtual, tots els estudiants de grau de ciències experimentals i de la salut disposen d'una eina específica sobre seguretat als laboratoris, i preparam un projecte més ambiciós per als estudiants de màsters i doctorat, conjuntament amb els departaments.

Acollida al nou personal de la UAB

Les darreres setmanes han tingut lloc diversos actes de benvinguda a diferents col·lectius que inicien la seva relació laboral amb la UAB. Anna Cros, vicerectora de Relacions Institucionals, va donar la benvinguda, en sengles sessions, tant als nous professors associats i lectors, el 15 de setembre passat, com al nou personal investigador en formació (PIF), el 10 d'octubre passat.

En aquestes benvingudes, la vicerectora va estar acompanyada per diferents membres de l'equip de govern i per professors de la Universitat.

A les xerrades se'ls va parlar sobre l'estructura de la nova carrera acadèmica de la UAB, sobre la importància d'oferir una bona docència als estudiants i sobre les diverses possibilitats de formació i de millora permanent que els ofereix la UAB.

J. Trigo i G. Folch feliciten un nou membre del PAS.

D'altra banda, poc abans de l'estiu va tenir lloc la darrera sessió d'acollida als nous auxiliars administratius del cos de personal d'administració i serveis funcionari. A més de visitar el campus amb el Bus de la UAB, el nou personal va rebre informació general sobre les seves tasques i condicions com a treballadors de la UAB. Se'ls va explicar, per exemple, els cursos de formació als quals tenen accés, les competències necessàries dins del seu perfil professional, quines són les oportunitats de promoció que tindran a la Universitat, els tipus d'oposicions a què poden accedir, etc.

Finalment, i tot i no ser nou personal, el dia 8 d'octubre va tenir lloc també un acte públic d'acollida per a la primera promoció interna d'accés a l'escala de gestió.

Acollida al nou personal investigador en formació.

La FAS enceta el nou curs amb l'objectiu d'augmentar els voluntaris i arribar als 150

El curs 2008-2009 ja ha començat. I la Fundació Autònoma Solidària (FAS) es posa en marxa amb la seva tasca d'ajuda i cooperació amb el seu entorn social. Així doncs, la FAS enceta els seus programes de salut, discapacitat, justícia, hospitals, infància, cooperació o medi ambient. Però, per fer-ho i que siguin efectius, la Fundació necessita persones voluntàries que hi participin. Per això, la FAS anima tots els estudiants a passar per la seva oficina de la plaça Cívica, trucar al telèfon 93 581 47 15 o posar-se en contacte amb ells a l'adreça següent: fas.voluntariat@uab.cat.

Entre altres àrees de voluntariat, la gent que decideixi col·laborar amb la FAS podrà fer promoció de la salut dins del

campus fent campanyes de sensibilització en salut i promocionant hàbits de vida saludables. O també en l'àmbit de cooperació i medi ambient, on els voluntaris podran ajudar en la difusió de les campanyes al Campus. A més a més, es donarà suport puntual al Servei d'Atenció a la Discapacitat en campanyes de sensibilització i es faran acompanyaments, gestions per a l'adaptació d'exàmens i la transcripció d'apuntes a aquelles persones que ho demanin a la FAS.

El voluntariat de la FAS ofereix l'oportunitat de fer diferents activitats a centres penitenciaris, hospitals i escoles, ja que els voluntaris també podran participar en temes de justícia, infància, discapacitat o sociosanitaris.

FARMACOLOGÍA DE LA CONDUCTA. DE LOS PSICOFÁRMACOS A LAS TERAPIAS PSICOLÓGICAS. Albert Fernández-Teruel. Bellaterra: Servei de Publicacions de la UAB, 2008. Ciència i Tècnica.

Aquest llibre intenta mostrar al lector els camins que està traçant la investigació bàsica i clínica amb l'objectiu de respondre a les preguntes de com influeixen els psicofàrmacs sobre la conducta, com influeixen la conducta, l'experiència i l'ambient sobre els psicofàrmacs i les drogues d'abús, i què ensenya la investigació bàsica sobre aquestes interaccions respecte a l'ús i els efectes dels psicofàrmacs i les drogues en els humans, entre d'altres. El material revisat en aquest text és informatiu per als estudiants de psicologia i la resta de professionals de la salut mental.

FARS DE L'ISLAM. ANTIGUES ALIMARES D'AL-ANDALUS. Ramon Martí i Castelló. Barcelona: EDAR, 2008.

Aquesta monografia de Ramon Martí i Castelló té com a objectiu específic analitzar un cert tipus de torres monumentals que reben la denominació llatina de *pharus* i que, fins ara, a Catalunya havien estat atribuïdes a l'època romana. Recentment s'ha posat en qüestió aquesta teoria i s'han aportat indicis que vinculen aquestes torres a la conquesta i ocupació musulmana durant el segle VIII, un dels períodes històrics més desconeguts tant a Catalunya com al conjunt de l'Estat espanyol.

«La guerra contra el terrorisme és una metàfora per justificar accions»

ZAMORA

Lawrence Friedman

L'historiador Lawrence M. Friedman (Chicago, 1930) és un dels principals experts en l'evolució del dret als Estats Units. Ha rebut diverses distincions. Entre les seves nombroses publicacions, destaquen *A History of American Law* (1973), *The Horizontal Society* (1999) o *American Law in the 20th Century* (2003). Els seus escrits han esdevingut textos de referència en el camp de la història legal. Ha estat professor a la Facultat de Dret de les universitats de Wisconsin i de Saint Louis (EUA). Actualment és professor de la Universitat de Stanford (EUA), on treballa a la Facultat de Dret, al Departament d'Història i al Departament de Ciència Política. Va visitar Barcelona per participar al Primer Fòrum de l'Associació Internacional de Sociologia i, el 8 de setembre, va pronunciar una conferència a la Facultat de Dret de la UAB.

➤ L'AUTÒNOMA ha parlat amb aquest historiador nord-americà, expert en l'evolució del dret al seu país

Quina és la situació dels drets civils als Estats Units?

No és dolenta, però podria ser millor. L'Administració dels últims vuit anys ha tingut molt poca sensibilitat en relació amb aquest tema. Amb l'excusa de la guerra contra el terrorisme, s'han dut a terme accions que poden ser contràries als drets de les persones que recull la Constitució. La més famosa és l'ús de la presó de Guantánamo, on algunes persones han estat empresonades sense judici fins a sis anys.

Ha canviat la sensibilitat de la gent?

La qüestió, no només als Estats Units, és quin tipus de mesures cal prendre. La gent accepta els controls als aeroports, la pre-

sència de càmeres a les entrades dels edificis, etc. Aquestes coses, trenta o quaranta anys enrere, haurien estat considerades una dràstica invasió de la privacitat.

Quin impacte ha tingut la *Patriot Act* en la vida de la gent?

És la base de moltes accions que ha dut a terme el Govern. La guerra contra el terrorisme només és una metàfora. Es parla també de guerra contra les drogues, contra la pobresa, contra la fam... El Govern està justificant accions que es poden prendre durant una guerra de debò. Per exemple: és acceptable, durant una guerra, arrestar enemics de l'Estat, però no que, en temps de pau, s'arresti persones que critiquen les accions del Govern.

Creu que la situació pot canviar amb el nou president, sigui Obama o sigui McCain?

La situació canviarà sense cap dubte. Una mica amb McCain o molt amb Obama. Crec que Obama tancaria, segur, la

presó de Guantánamo, i probablement també ho faria McCain.

Com es podria reforçar el dret internacional?

No progressarà gaire fins que els països no decideixin traslladar part de la seva sobirania als òrgans internacionals. Hi ha hagut, però, alguns avenços. Els judicis a persones que han comès crims a Sierra Leone, a Uganda o a Iugoslàvia fan del dret internacional una realitat. Però es tracta encara d'un principi molt tímida.

Quin és el paper de la història del dret?

És una part fonamental de la història social. Els sistemes legals són producte de les seves societats i es transformen amb elles. Ara fa 150 anys, molts països europeus no reconeixien el dret al divorci. Avui dia, tots els països d'Occident, amb l'excepció de Malta, reconeixen aquest dret. Cada país té la seva pròpia història i ha evolucionat. Les lleis reflecteixen la influència dels canvis socials.

l'autònoma

UAB
Universitat Autònoma
de Barcelona

L'AUTÒNOMA Publicació de la UAB

EDICIÓ I PRODUCCIÓ:
Àrea de Comunicació i de Promoció

REDACCIÓ: Javier Buera, Esther Crespo, María Jesús Delgado, Miguel Ángel Linares, Octavi López, Antoni Merino, Sònia Perelló, Victòria Salvador, Lucas Santos i Conxa Valls

IMPRESSIÓ: Servei de Publicacions

FOTOGRAFIES: Montserrat Benito, Antonio Zamora, Pierre Caufrage, Jordi Pareto

Octubre de 2008. Núm. 218

Les opinions expressades per les persones entrevistades reflecteixen únicament les seves idees. Està prohibida la reproducció total o parcial dels continguts d'aquesta revista sense l'autorització escrita de l'editor. L'AUTÒNOMA es pot imprimir en format Acrobat via Internet a: www.uab.cat

UNIVERSITAT AUTÒNOMA

DE BARCELONA

Àrea de Comunicació i de Promoció
Edifici del Rectorat
08193 Bellaterra
(Cerdanyola del Vallès)
Tel. 93 581 13 35
Fax 93 581 25 46
www.uab.cat
g.prensa@uab.cat